

Veliko, ali clo vse je na tem ležeče, de se posejani razorčki le kar je prav, ne preveč ne premalo, z zemljo potrosijo, in dobro in varno z vejicami pokrijejo; — zakaj pod njimi zemlja delj časa mokroto obderži, in zraven tega vejice tudi ptičam seme zobati branijo, kali semena in v prvi mladosti drevesca pred soncam in plohami obvarjejo. Kader so o kresu drevesca nekoliko zrastle, se vejice odzdignejo in v verste med razorčkam navpik v tla zataknejo, de tako šibkim rastljinam v polétni vročini potrebno senco delajo.

(Dalje sledi.)

Goli in pusti Kras v 3 létih v mlade seženj visoke boršte spreobrniti.

Spisal A. Fleišman.

(Dalje.)

Za ahacam se zamore priporočiti bela murba (weisser Maulbeerbaum, morus alba), ktera 15 do 20 čevljev visoko zraste in nar boljši perje za rejo svilnih gosenc daje.

Ti se pridruži černa murba, (schwarzer Maulbeerbaum, morus nigra), ktera še višji zraste, 30 do 40 čevljev visoko, in se rabi kakor poprejšnja. Z njenimi jagodami se dajo tudi vina čistiti in postanejo dobriga okusa. Obe plemeni se daste še za več drugih reči rabiti.

Za temi drevesi se verstí recljasti hrast, (Stiel-Eiche, quercus pedunculata), kteri zraste od 100 do 180 čevljev visok in doseže starost od 300 do 500 lét; korist tega dervesa je velika.

Enak recljatimu hrastu je grozdnati hrast (Trauben-Eiche, quercus robur), ki med vsimi hrasti nar viši starost doseže, 400 do 600 lét, in 100 do 120 čevljev visok postane.

Zraven teh so še mehko-dlaknati hrast (weisshaarige Eiche, quercus pubescens); — cer (Burgunder-Eiche, quercus cerris) in pa avstrijski hrast (österreichische Eiche, quercus austriaca), ki vsi zavolj velike koristnosti zaslužijo, de se po želodu prav pridno zasejejo in obdeljujejo.

Če pogledamo v stare čase nazaj, kteri nam pokažejo, de je bil na Krasu nekđaj mogočin hrastov gojzd, nam to očitno kaže, de se zna, kar je bilo, kadaj zopet biti.

Nadalje se priporočuje:

Bukev (gemeine oder Wald-Buche, fagus sylvatica); ona dorase visočino od 100 do 130 čevljev in je zavolj njeniga lesá, kakor tudi zavolj sadniga zernja eno nar koristniših, v rasti nar lepših in med boršt-nimi dervesi nar imenitniših dervés. Bukev da narboljši les za kurjavo, ki se tudi za brez števila veliko reči podela. Po spričevanju Virgilija je bilo nekđaj vse hišno in tudi drugo orodje Rimcov iz bukoviga lesá. Njeno oglje da nar hujši vročino, 10 vaganov (mecnov) tega oglja da nek 4 cente potašlja. — Njeno zernje da dobro pičo za živino, posebno za prešiče, in veliko olja dobriga okusa, ki se da prav dolgo hraniti. Množi se po zernju, in nar bolje ga je v jesenu sejati.

Beli gaber (gemeine Hainbuche), carpinus betulus); les tega drevésa je za kurjavo in oglovje grozno dober, in se za vse rabi, kar ima dolgo terpeti in močno biti. Zraven tega se tudi posebno perporočuje za žive meje in plotove.

Za tem se verstí in priporočí gabrovna ali černi gaber, (gemeine Hopfenbuche, ostrya carpinifolia), ki veliko hitrejši raste, kakor poprejšnji beli gaber, scer se pa tudi ravno tako rabi. — Oba se po semenskim zernju množita in o jeseni sejata. —

(Dalje.)

Kakó Kitajci za gnoj skerbé.

Ni ga ljudstva, kakor so Kitajci (Kinezje). Mar-sikteri se bo smejal, slišati, kaj Kitajci za gnoj vganjajo. Ko je prišel Angležki poslanec Lord Amhorst s svojimi ljudmi v Peking (poglavitno Kitajsko mesto), so Kitajci zmiram za njimi bili, in vsaciga spremili, če je šel svojo potrebo opraviti. V Pekingu nimajo straniš (sekretov), ampak velike perstene posode, kjer cloveško in živinsko blato, in kar se scer v kuhinji preč verže, nabirajo. Je posoda polna, se berž prodá ali za sočivje zamenja. Tisti vozički, na kterih sočivje v mesto vozijo, pripeljejo vselej mehka gnoja domú za verte. Rožnina, kosti, saje, pepél, perje, dlake — vse se za gnoj porabi. Brivci, ki tudi lasé strižejo, jih nabirajo v žakelj in prodajajo vertnarjem, zato tudi zastonj ljudi strižejo. — Pri ti veliki skerbi za gnoj ni čuda, de je njih polje tako neizrečeno rodovitno.

Slovenci! posnemajte Kitajce.

100 cekinov!

Svitli nadvojvoda Janes so že v letu 1846 zastavili 100 cekinov tistimu v darilu, ki bi na naslednje vprašanje nar boljši odgovor dal: „Kaj je tega krivo, de so posli vedno slaběji, in s čim bi se dala ta napaka, ki je kmetijstvu v veliko škodo, odverniti?“ — Nihče dosihmal še ni na to vprašanje také odgovoril, de bi bil teh 100 cekinov zaslužil.

Nasvèt novih mesečnih imén za vse Slovane.

Slovani imamo, kakor je znano, razun 12 latinskih, 34 mesečnih imén. To nadlogo odpraviti, so se od več strani mnogi sveti zaslišali; tode potrebam niso zadostili. Zdelo se mi je, de ti, ki so hotli pripravne mesečne iména dobiti, jih niso po pravi poti iskali. Zato sim poskusil, na novi podlagi, po novim zmislju za veselno slovansko rabo perpravne mesečne ime-na osnovati. Moje premišljevanje me je nasledeče napotilo:

I.

Od štirih létnih časov se trije, namreč: léto, jesen, zima v vsih slovanskih narečjih enako glasio. Samo tisti létni čas, ki po zimskim spanju vso natoro v novo oživí, to je spomlad, ima razne iména; postavim per Slovencih: spomlad, vigréd, pri Ilirjih proléto, per Poljih wiosna, przednowek, per Čehih wesna, jaro, per Serbih proletje, ino per Rusih wesna. Ker pa ta različnost imén za eno ino tisto reč vesolni vzajemnosti in zedinjenju škodje, ino razumnost med narečji zlo moti, tedaj svetjemo, posebno v našo prihodnjo rabo ta létni čas tako kerstiti, de bo vsim umeven, zraven tako osnovan, kakor se v djanju pokaže, namreč: ker on vso natoro v novo oživí, bi bil oživni létni čas, ali oživén imenovati. Tedaj naznanimo za našo daljno dodélo 4 létne čase: oživén, léto, jesen, zima.

II.

Vsaki teh 4 létnih časov se v 3 enake oddelke razdelí, tako de prvi oddelk začetku, drugi sredi, in tretji končavi létniga časa spada. Te oddelke mesce imenujemo.

Tedaj pristojé vsakimu létnimu času trije mesci, zato imamo: tri oživne, tri jesenske, ino tri zimske mesce.

Ti trije mesci pa vsaciga létniga časa se morajo kakor v natori, tako tudi z besedo med sabo razločiti. Vsak mesec mora svoje različno imé imeti. Gotovo je nar bolj perpravno, umevno in naravno, če jih petem, de prvimu začetek, drugimu sredi, in tret-